

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਸਿਵਲ ਸਮੀਖਿਆ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ, ਜੇ.ਸਾਹਮਣੇ

ਕਮਲ ਦੇਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਦੀਪ ਚੰਦ, -ਜਵਾਬਦੇਹ।

1966 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 235-ਡੀ.

20 ਮਈ 1966

ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ-ਨਿਆਂਇਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ-ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਬਾਰ-ਦੇਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ-ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

611

ਕਮਲ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਦੀਪ ਚੰਦ, (ਦੁਆ, ਜੇ.)

ਵਾਚਿਆ ਕਿ ਨਿਆਂ ਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਜਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜਨੂੰਨ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਅਕਸਰ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਉੱਡਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਨਾਪਸੰਦ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਹੱਦਾਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸੰਜਮੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਲਈ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਚੀਜ਼ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਬਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਪੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਸਾਖ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਤਾਰੀਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣ ਦੇ ਆਮ ਪਰਤਾਵੇ ਦਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੂਖਮ ਅਦਿੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਅਤੇ ਅਲੋਕਿਕਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿੰਗ ਕੋਲ ਕੋਈ ਗੁਪਤ ਪੁਰਾਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਜਨਤਕ ਨਿਗਾਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੱਥ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਬਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਹੁੰਦਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਾਬਰ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਬੇਚੈਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਜਿਹਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਜਮੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ, ਸੰਜੀਦਾ ਅਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਮਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਡਰ ਜਾਂ ਪੱਖ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਹਮਦਰਦੀ, ਸਨੇਹ ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਣ ਮਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਵਾਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਬਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਦੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਹਾਇਕ ਹਨ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਪਰਸਪਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੇਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ। ਸਾਡੇ ਸੈਟਅਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਬਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਬਾਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਪਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ

ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸਿਰਫ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਅਣਚਾਹੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਾਡੇ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਵਧੇਗੀ ਬਲਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੇਵਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਥਾਪਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ।

ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਤੀ 19 ਮਾਰਚ, 1966 ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਸਿੰਘਲ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ।

ਟੀ.ਸੀ.ਬੀ.ਐਮ. ਲਾਲ, ਵਕੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ

ਐਚ.ਆਰ. ਧਵਨ, ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਦੁਆ ਜੇ-ਰੇਠਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ 3 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਸਿੰਘਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ:-

"ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਪਟਵਾਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ ਪਰ ਮੁਦਈ ਦਾ ਵਕੀਲ ਅੱਜ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਪਲਾਟ ਮਾਪਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਮਾਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਲਈ ਕੱਲ੍ਹ ਕੇਸ ਆਵੇਗਾ।

4 ਮਾਰਚ, 1966 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 171 ਅਤੇ 172 ਵਾਲੇ ਪਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਰਦਾਵਰ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਟਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪਲਾਟ ਨੰ: 171, ਖਸਰਾ ਨੰ: 1593/624, ਬਲਾਕ ਨੰ. 'ਡੀ.ਐੱਸ.', ਭੇਲਾਨਾਥ ਨਗਰ,

ਝਾਰਖੰਡੀ, ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਹਦਰਾ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਟਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

613

ਕਮਲ ਦੇਵੀ ਵਿ. ਦੀਪ ਚੰਦ (ਦੁਆ, ਜੇ.)

ਗਿਰਦਾਵਰ ਅਤੇ ਪਟਵਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਲਾਟ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਅਤੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਦੇ ਦਿਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਮਾਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਕੇ, ਪਲਾਟ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗਿਰਦਾਵਰ ਅਤੇ ਪਟਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 19 ਮਾਰਚ, 1966 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਪਯੋਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

"ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਾਪਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਬੂਤ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਪਰ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ 'ਫਜ਼ੂਲ' ਹੈ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।* * *

* * *."

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੋਰਟ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ 22 ਮਾਰਚ 1966 ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਹੁਕਮ ਤਹਿਤ 22 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰੀਕ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 24, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਥੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਸਟੇਅ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ 25 ਮਈ, 1966 ਨੂੰ 50 ਰੁਪਏ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਗਵਾਹ

ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਆਪ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਦਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ

614

ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 1

ਆਰਡਰ 26, ਰੂਲ 9 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 151, ਕੋਡ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ "ਫ਼ਜ਼ੂਲ" ਦੱਸ ਕੇ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 28 ਅਗਸਤ, 1965 ਅਤੇ 6 ਸਤੰਬਰ, 1965 ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਲਈ ਕੁਝ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਰਡਰ 26, ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਿਤੀ 3 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਕਿ ਪਟਵਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪਲਾਟ ਨੂੰ ਮਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਇਸ ਪਲਾਟ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਰਦਾਵਰ ਅਤੇ ਪਟਵਾਰੀ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਾਪਦੰਡ ਲੈਣ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਭੁੱਲ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਰਤੱਵ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕੁਤਾਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਆਮ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਢੁਕਵੀਂ ਭਟਕਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਦੁਆਰਾ ਚੱਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ 'ਫ਼ਜ਼ੂਲ' ਵਰਨਣ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਨਾਖੁਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 19 ਮਾਰਚ, 1966 ਦਾ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 22 ਮਾਰਚ, 1966 (ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਿਤੀ 22 ਫਰਵਰੀ, 1966 ਵਾਲਾ) ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਆਰਡਰ 26, ਨਿਯਮ 9 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅੱਜ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨਸਾਫ਼ ਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਜਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਜਨੂੰਨ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਅਕਸਰ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਉੱਡਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਨਾਪਸੰਦ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਹੱਦਾਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅੰਦਰ

615

ਕਮਲ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਦੀਪ ਚੰਦ (ਦੁਆ, ਜੇ.)

ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਲਈ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਚੀਜ਼ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਬਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਪੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਸਾਖ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਤਾੜੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣ ਦੇ ਆਮ ਪਰਤਾਵੇ ਦਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੂਖਮ ਅਦਿੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਅਤੇ ਅਲੋਕਿਕਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿੰਗ ਕੋਲ ਕੋਈ ਗੁਪਤ

ਪੁਰਾਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਜਨਤਕ ਨਿਗਾਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੱਥ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਬਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਕਸਰ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਤਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਕਿ ਨਿਆਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕਸਾਰ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਬੇਚੈਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਜਿਹਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਜਮੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਨ ਦਾ ਮਨ ਦਾ ਡਰ ਜਾਂ ਪੱਖ, ਅਣਜਾਣ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਹਮਦਰਦੀ, ਸਨੇਹ ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਰਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ, ਸੰਜੀਦਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਮਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮੈਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਖੰਡ 4 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਿਆਂਇਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ ਮੈਂ ਇਸ ਆਦਰ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ, ਇਸ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਲੜੀ ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੈਂਕ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ

616

ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1967) 1

ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਦ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਾਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਅਣਸੁਖਾਵੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਦਰਮਿਆਨ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕੋਰਸ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਵੰਡ ਜਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ

ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਬਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਦੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਹਾਇਕ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੈਟਅਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਬਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਬਾਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਕ-ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਅਣਚਾਹੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਮੈਨੂੰ ਡਾ: ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਗਤ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ (1) ਵਿਚ ਵਕੀਲ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ, ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੇ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਥਾਪਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ 22 ਮਾਰਚ, 1966 (ਗਲਤੀ ਨਾਲ, ਮਿਤੀ 22. ਫਰਵਰੀ, 1966), 19 ਮਾਰਚ, 1966 ਅਤੇ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966, ਮੈਂ

(1) 1964 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 331

ਕਮਲ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਦੀਪ ਚੰਦ, (ਦੁਆ,

ਮਿਸ ਸੰਤੋਸ਼ ਮਹਿਤਾ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਫਰਸਟ ਕਲਾਸ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਕੇਡ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੈਸੀਜਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 30 ਮਈ 1966 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਆਰਡਰ 26,

ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਮਿਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਉੱਚਿਤ ਤੌਰ ਅਤੇ ਮੁਸਤੈਦੀ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

#ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਦੁਆਰਾ: ਸਰਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ